

МОНГОЛ УЛС
НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГА

Наадамчдын зам 1200, Арцатын ам,
23 дугаар хороо, Хан-Уул дүүрэг,
Улаанбаатар хот, 17100
Утас: (976-11) 32 39 77, 32 71 99
Цахим хуудас: www.ulaanbaatar.mn

2025. 11. 25 № 01/7607
танай _____-ны № _____-т

НИЙСЛЭЛИЙН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
ДАРГА А.БАЯР ТАНАА

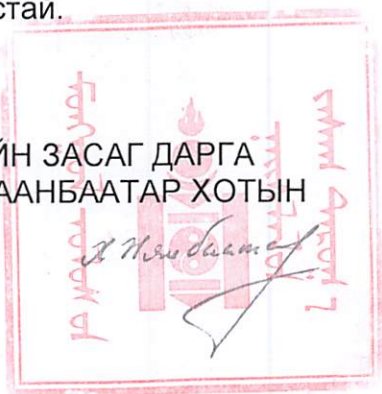
**Тогтоолын төсөл өргөн
мэдүүлэх тухай**

Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.1 дэх хэсгийг үндэслэн “Багахангайн Мах боловсруулах үйлдвэр” ОНӨААТҮГ-ыг “Туулын хурдны зам” ОНӨААТҮГ болгон өөрчлөн байгуулж, дүрэм батлах, хөрөнгийг балансаас баланст шилжүүлэх тухай Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын тогтоолын төслийг боловсруулан өргөн мэдүүлж байна.

Тогтоолын төслийг зохих журмын дагуу Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар хэлэлцүүлж өгнө үү.

Хавсралт ^{1/1} хуудастай.

НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГА
БӨГӨӨД УЛААНБААТАР ХОТЫН
ЗАХИРАГЧ

Х.НЯМБААТАР

1725112959

مستقیم و غیر مستقیم

۱۳۹۲.۱۲.۱۲
 ۱۳۹۲.۱۲.۱۲
 ۱۳۹۲.۱۲.۱۲

نیکو پسند من بکنم من مصلحت پسندم من
مصلحت من مصلحتن است و وین مصلحت

مستند من مستند آخر
مستند آخر

[illegible]

مصدقہ من بعد ذلک لکن فی الحکمۃ من مستحق ان یخربہا من یخنہا من صلی علیہ وسلم من بعد ذلک من
یخسفہا من الخس (بسیعہ) بلصقہا بیکو (عن مرزا) مو ..

سورہٴ صافات . . . مستفصلہ حصہ . . .

۵۔ نہایت شرم

تدريس من درس (مستند) هل من
مستندون؟ من درس (مستند)

ХЯНАЛТЫН ДАГАЛДАХ ХУУДАС

Олгосон:

2025 оны 10 дугаар сарын 22

Дугаар 2020

Төслийн нэр: **“Багахангайн Мах боловсруулах үйлдвэр” ОНӨААТҮГ-ыг “Туулын хурдны зам” ОНӨААТҮГ болгон өөрчлөн байгуулж, дүрэм батлах тухай**

Боловсруулсан байгууллага, ажилтны албан тушаал, эцэг /эх/-ийн нэр, өөрийн нэр, албан тушаал: **Нийслэлийн Өмчийн харилцааны газрын дарга В.Оюумаа**

Өмчийн удирдлага, зохицуулалтын хэлтсийн мэргэжилтэн Б.Батаа

№	Санал өгөх газар, хэлтэс	Сонирхлын зөрчилтэй эсэх	Санал*	Гарын үсэг	Он, сар, өдөр	
					Хүлээн авсан	Хүлээлгэж өгсөн
1	Нийслэлийн Засаг даргын эдийн засгийн хөгжил, дэд бүтцийн асуудал хариуцсан нэгдүгээр орлогч Т.Даваадалай	Чгүм	—		8/29	8/29
2	Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын Д.Амгалан	Чгүм	—			8/27
3	Төрийн захиргааны удирдлагын газрын дарга Ү.Ганболд	Чгүм	—			8/23
4	Санхүү, хөрөнгө оруулалтын газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Л.Эрдэнэбадрах	Чгүм	Борлогчийн бакарамтай дураар ийнхүүрэн зохицуулалтын туслах			8/23
5	Хууль тогтоомж, гэрээ эрх зүйн газрын дарга М.Үнэнбат	Чгүм	Тамгын газраа дүрэм барихаас өмнө Дорнод улсдаа нэгдмүүлэх			8/23

Тайлбар: Сонирхлын зөрчилтэй эсэх гэсэн хэсэгт “Тийм” гэсэн тэмдэглэгээ хийсэн албан тушаалтан захирамжийн төсөлд санал өгөх үүргээ гүйцэтгэхээс татгалзана.

Хэрэв ашиг сонирхлын зөрчилтэйгөө мэдүүлээгүй, эсхүл Засаг даргыг шийдвэр гаргахад нь хуульд нийцсэн, бодит баримт нотолгоонд тулгуурласан, үндэслэл бүхий үнэн зөв мэдээлэл, мэргэшлийн зөвлөгөөгөөр хангаж ажиллаагүй бол Төрийн албаны тухай хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээнэ.

Хяналтын дагалдах хуудас нь захиргааны актын төслийн хамт хүчинтэй.

Санамж: Төсөл боловсруулагч нь “Захирамжлалын баримт бичиг гаргах ажиллагааны журам”-ын 4.11-д заасны дагуу саналыг эрх бүхий албан тушаалтнуудаас ажлын 10 хоногт багтаан авч дуусгана. Эрх бүхий албан тушаалтан бүр журмын 4.8-д заасан хугацааг баримтлан баримт бичгийн төсөлд санал өгнө.

НИЙСЛЭЛИЙН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
ДАРГА А.БАЯР ТАНАА

Тогтоолын төсөл өргөн
мэдүүлэх тухай

Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 47.1 дугаар зүйлийн 47.1 дэх хэсгийг үндэслэн "Багахангайн Мах боловсруулах үйлдвэр" ОНӨААТҮГ-ыг "Туулын хурдны зам" ОНӨААТҮГ болгон өөрчлөн байгуулж, дүрэм батлах тухай Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын тогтоолын төслийг боловсруулан өргөн мэдүүлж байна.

Тогтоолын төслийг зохих журмын дагуу Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар хэлэлцүүлж өгнө үү.

Хавсралт хуудастай

НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГА БӨГӨӨД
УЛААНБААТАР ХОТЫН ЗАХИРАГЧ

Х.НЯМБААТАР

Х.Нямбаатар

"
"

2025.10.22

**НИЙСЛЭЛИЙН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
ТОГТООЛ**

_____ оны _____ сарын _____ өдөр Дугаар _____ Улаанбаатар хст

“Багахангайн Мах боловсруулах үйлдвэр” ОНӨААТҮГ-ыг
“Туулын хурдны зам” ОНӨААТҮГ болгон өөрчлөн байгуулж,
дүрэм батлах, хөрөнгийг балансаас баланст шилжүүлэх тухай

Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 15.1.1 дэх заалт, 18 дугаар зүйлийн 18.3 дахь хэсэг, 35 дугаар зүйлийн 35.1.11, 35.1.12 дахь заалт, 48 дугаар зүйлийн 48.1 дэх хэсэг, Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотын эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.2 дахь хэсэг, 15 дугаар зүйлийн 15.1 дэх хэсэг, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 77 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 4 дэх заалт, 3 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.“Багахангайн Мах боловсруулах үйлдвэр” орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газрыг “Туулын хурдны зам” орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газар болгон өөрчлөн байгуулж, дүрмийг хавсралтаар баталсугай.

2.“Багахангайн Мах боловсруулах үйлдвэр” орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газрын баланст бүртгэлтэй нийт 2,397,219,992.43 (хоёр тэрбум гурван зуун ерэн долоон сая хоёр зуун арван есөн мянга есөн зуун ерэн хоёр төгрөг дөчин гурван мөнгө) төгрөгийн хавсралтад заасан хөрөнгийг Багахангайн Үйлдвэрлэл технологийн парк ХК-д балансаас баланст шилжүүлэх, өр авлагын асуудлыг шийдвэрлэж, холбогдох арга хэмжээ авч ажиллахыг Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагч (Х.Нямбаатар)-д зөвшөөрсүгэй.

3.“Багахангайн Мах боловсруулах үйлдвэр” орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газрыг “Туулын хурдны зам” орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газар болгон өөрчлөн байгуулсантай холбоотойгоор дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхийг Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагч (Х.Нямбаатар)-д үүрэг болгосугай:

3.1.батлагдсан дүрмийг улсын бүртгэлд бүртгүүлэх;

3.2.үйл ажиллагааны зардлыг нийслэлийн төсвийн холбогдох зардлаас санхүүжүүлж, нэгдсэн удирдлагаар хангах.

4.тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Эдийн засаг төсөв, хөрөнгө оруулалтын хороо (Ж.Сандагсүрэн)-нд, Засаглал, эрх зүйн хороо (Б.Сэмжидмаа)-нд даалгасугай.

ДАРГА

А.БАЯР

Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2025 оны дугаар сарын -ны өдрийн
..... дугаар тогтоолын хавсралт

**“ТУУЛЫН ХУРДНЫ ЗАМ”
ОРОН НУТГИЙН ӨМЧИТ АЖ АХУЙН ТООЦООТ
ҮЙЛДВЭРИЙН ГАЗРЫН ДҮРЭМ**

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.“Туулын хурдны зам” орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газар нь өөрийгөө санхүүжүүлэх зарчмаар ажиллах хуулийн этгээд мөн.

1.2.“Туулын хурдны зам” орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газар нь (цаашид “үйлдвэрийн газар” гэх) Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотын эрх зүйн байдлын тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль, Хөдөлмөрийн тухай хууль, Барилгын тухай хууль, Авто замын тухай хууль, Автотээврийн тухай хууль, Хот байгуулалтын тухай хууль, Иргэний хууль, Төсвийн тухай хууль, Компанийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль, Төрийн албан хаагчийн эрх зүйн тухай хууль, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль, Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хууль, хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй дүрэм, журам, норм, норматив, стандартууд болон бусад холбогдох хууль тогтоомж, Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоол, Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчийн захирамж, нийслэлийн урт, дунд, богино хугацааны хөтөлбөр, энэхүү дүрмийн хүрээнд үйл ажиллагаа явуулна.

1.3.“Туулын хурдны зам” орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газар нь Туулын хурдны зам төслийг хэрэгжүүлэх, улсын комисст хүлээлгэн өгөх, гэрээ дүгнэх хугацаанд үйл ажиллагаа явуулна.

Хоёр.Үйлдвэрийн газрын оноосон нэр, оршин байгаа хаяг

2.1.Үйлдвэрийн газрын оноосон нэр нь “Туулын хурдны зам” орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газар байх ба товчилсон нэр нь “Туулын хурдны зам” ОНӨААТҮГ байна. Англи нэр нь “Tuul Expressway” Locally owned industrial enterprise болно.

2.2.Үйлдвэрийн газар нь албан ёсны цахим шуудан болон цахим хаягтай байна.

2.3.Үйлдвэрийн газрын хаяг: Улаанбаатар хот, тухайн хуулийн этгээдийн байрлаж байгаа улсын бүртгэлд бүртгүүлсэн газраар тодорхойлогдох бөгөөд хаягийн өөрчлөлтийг тухай бүр улсын бүртгэлд бүртгүүлнэ.

Гурав.Үйлдвэрийн газрын бэлгэдэл, тэмдэг

3.1.“Туулын хурдны зам” ОНӨААТҮГ нь албан бичгийн хэвлэмэл хуудас, тамга, тэмдэг хэрэглэнэ.

3.2.Тамга, тэмдгээр үйлдвэрийн газрын албан ёсны шийдвэр, албан бичиг, гэрээ хэлцлийг баталгаажуулна.

3.3.Тамга, тэмдгийг газрын Захирлын эрх олгосон этгээд түшиж, ашиглалт, хамгаалалт, хадгалалтыг хариуцна.

3.4.Үйлдвэрийн газар нь бэлгэдэл (эмблем, лого)-тэй байна. Бэлгэдлийн загварыг Захирал баталж, түүнийг ашиглах эрхийг үйлдвэрийн газар эдэлнэ.

Дөрөв.Үйлдвэрийн газрын үйл ажиллагаанд баримтлах зарчим

4.1.Үйлдвэрийн газрын дүрэмд өөрчлөлт орсон тохиолдолд хууль тогтоомжид заасан журмын дагуу улсын бүртгэлд бүртгүүлснээр хүчин төгөлдөр болно.

4.2.Үйлдвэрийн газрыг хувьчлах, өөрчлөн байгуулах, татан буулгах үйл ажиллагаа нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль, Иргэний хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу явагдана.

Тав.Үйлдвэрийн газрын үйл ажиллагааны зорилго, чиглэл, үндсэн чиг үүрэг

5.1.Үйлдвэрийн газрын үйл ажиллагааны зорилго нь нийслэл Улаанбаатар хотын авто замын сүлжээг иргэдийн эрэлт хэрэгцээ, шаардлагад нийцсэн, хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангасан хурдны замаар тэлж, автотээврийн хэрэгслийн дундаж хурдыг нэмэгдүүлэх замаар түгжрэлийг бууруулах юм.

5.2.Үйлдвэрийн газрын үйл ажиллагааны чиглэл нь Туулын хурдны зам төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлэхэд оршино.

5.3.Үйлдвэрийн газрын үйл ажиллагаанд дараах үндсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

5.3.1.төслийн захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлэх;

5.3.2.төслийн төсвийн хяналт, гэрээний удирдлагыг хэрэгжүүлэх;

5.3.3.төсөл хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө, шийдлийг хянаж баталгаажуулах, биелэлтийг хангуулах;

5.3.4.төслийн явцад шаардлагатай бүхий л зөвшөөрөл авах, төр, хувийн хэвшлийн хуулийн этгээдүүдтэй зөвшилцөх ажлыг гүйцэтгэх;

5.3.5.төслийн газар чөлөөлөлт, нүүлгэн шилжүүлэлтийн ажлыг зохион байгуулах, хэрэгжүүлэх;

5.3.6.байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ, менежментийн төлөвлөгөөг гүйцэтгүүлж, хэрэгжилтийг хангуулах;

5.3.7.төслийн талбай дахь хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйг хангуулах;

5.3.8.төсөл хэрэгжүүлэх хугацаа, төсөв болон чанарыг хянаж шаардлагатай арга хэмжээг авч ажиллах;

5.3.9.төслийн хэрэгжилтийн явцад гарч болох эрсдэлийг тодорхойлж, даван туулах төлөвлөгөөг боловсруулж хэрэгжүүлэх;

5.3.10.гүйцэтгэгчийн ажлын зохион байгуулалтыг хянаж, шуурхай удирдлагаар хангаж ажиллах;

5.3.11.төсөл хэрэгжсэнээр үүсэх нийгэм, эдийн засгийн үр дүнг нийгэмд таниулах, сурталчлах;

5.3.12.төслийн мэдээ, тайлан, танилцуулга боловсруулах, дээд шатны байгууллага болон төслийн оролцогч талуудыг мэдээллээр хангах;

5.3.13.геодези, инженер геологийн хайгуул, хэмжилтийн үр дүнг баталгаажуулах;

5.3.14.гидрологи, археологи, палеонтологи, түүх угсаатны зүйн судалгаа, хайгуулыг хийж гүйцэтгэх;

5.3.15.төслийн авто зам, гүүр, олон түвшний огтлолцол, суваг шуудуу, үерийн далан, нүхэн гарц, эрчим хүч, холбоо, камержуулалт, инженерийн шугам сүлжээ, тоног төхөөрөмжийн болон угсралтын зураг төслийг хянаж баталгаажуулах;

5.3.16.ажил, ажилбар бүрийн техникийн шаардлага, ажлын аргачлалыг хянаж баталгаажуулах, зөвшөөрөл олгох;

5.3.17.гүйцэтгэгчийн эхлэлийн, явц дундын, төгсгөлийн төлбөрийн хүсэлтийг хянаж баталгаажуулах;

5.3.18.авто зам, замын байгууламж болон бусад дэд бүтцийн барилга угсралтын ажлын чанар, гүйцэтгэлийн хяналтыг өдөр тутам хэрэгжүүлэх;

5.3.19.ил, далд ажлыг баталгаажуулах, чанарын стандартыг хангуулах, шаардлага тавих;

5.3.20.төслийн бараа, материал, тоног төхөөрөмжийн ханган нийлүүлэлт, логистикийн гүйцэтгэлд хяналт тавих;

5.3.21.бараа, материал, тоног төхөөрөмжийн үйлдвэрлэлийн туршилт, талбайн туршилт, гүйцэтгэлийн туршилтыг зохион байгуулах;

5.3.22.засвар, үйлчилгээ, ашиглалтын үеийн ажилчдын гарын авлага боловсруулах, сургалтыг зохион байгуулах;

5.3.23.төслийн хүрээнд бий болсон нийслэлийн эд хөрөнгийг бүртгэх, холбогдох байгууллагад хүлээлгэн өгөх;

5.3.24.төслийн багц ажил, хэсэг ажлыг хүлээн авах, улсын комисс ажиллуулах, захиалагчид хүлээлгэн өгөх;

5.3.25.хууль тогтоомжоор хориглоогүй бусад үйл ажиллагааг эрхэлж болно.

Зургаа.Үйлдвэрийн газрын эд хөрөнгийн эрх

6.1.Үйлдвэрийн газар нь өөрийн эзэмшиж байгаа эд хөрөнгийн (цаашид “хөрөнгө” гэх) хэмжээгээр эрх эдэлж, хариуцлага хүлээнэ.

6.2.Үйлдвэрийн газар нь эд хөрөнгийн талаар дараах эрх, үүрэгтэй. Үүнд:

6.2.1.өөрт олгогдсон хөрөнгийг дүрэмд заасан үйл ажиллагааныхаа зорилгод нийцүүлэн эзэмших, ашиглах;

6.2.2.эргэлтийн бус хөрөнгийг Нийслэлийн Өмчийн харилцааны газраас олгосон эрх хэмжээний дотор захиран зарцуулах;

6.2.3.үйлдвэрийн газрын үйл ажиллагааны дүнд олсон хөрөнгийг эрх хэмжээний дотор захиран зарцуулах;

6.2.4.үйлдвэрийн газар нь эргэлтийн бус хөрөнгийг зөвхөн Нийслэлийн Өмчийн харилцааны газрын шийдвэрийг үндэслэн шинээр бүртгэх, акталж данснаас хасах, худалдан борлуулах, устгах, шилжүүлэх эрхтэй.

Долоо.Үйлдвэрийн газрын зохион байгуулалтын бүтэц

7.1.Үйлдвэрийн газрын зохион байгуулалтын бүтэц, орон тооны хязгаарыг Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагч батална.

7.2.Үйлдвэрийн газрын бүтцийн нэгж нь үйл ажиллагааныхаа явц, үр дүнг газрын Захирлын өмнө хариуцан тайлагнана.

7.3.Үйлдвэрийн газар нь Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчтай хариуцлагын гэрээ, төлөөлөл хэрэгжүүлэх эрх бүхий байгууллагатай холбогдох гэрээг байгуулан биелэлтийг ханган ажиллана.

7.4.Үйлдвэрийн газар нь хууль тогтоомж, Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоол, Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчийн захирамж, үүрэг, даалгавар, төсөл, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулж, үйл ажиллагааны явц, үр дүнг тогтоосон хугацаанд холбогдох газарт тайлагнана.

Найм.Үйлдвэрийн газрын удирдлагын тогтолцоо

8.1.Үйлдвэрийн газрын Захирлыг Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагч томилж, чөлөөлнө.

8.2.Үйлдвэрийн газрын өдөр тутмын үйл ажиллагааг Захирал удирдана.

8.3.Захирал нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуульд заасан шаардлагыг хангасан байна.

8.4.Үйлдвэрийн газарт Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоолоор томилогдсон Удирдах зөвлөл ажиллана.

8.5.Удирдах зөвлөл нь Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас батлагдсан "Нийслэлийн өмчийн хуулийн этгээдийн удирдах зөвлөлийн ажиллах журам"-д заасан эрх, үүргийн хүрээнд ажиллана.

8.6.Үйлдвэрийн газрын өдөр тутмын болон шуурхай үйл ажиллагааны талаар Захиралд зөвлөх эрх, үүрэг бүхий Захирлын зөвлөлтэй байж болно. Захирлын зөвлөлийн бүрэлдэхүүн, ажиллах журмыг захирал батална.

8.7.Захирал нь дараах эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ:

8.7.1.гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх, удирдаж буй үйлдвэрийн газрын хэвийн үйл ажиллагааг хангаж, санхүү, төлбөрийн чадвар, нэр хүндийг бүх талаар дээшлүүлэхэд чиглэсэн бодлого, үйл ажиллагааг явуулах;

8.7.2.холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд үйлдвэрийн газрын дүрэм, зорилтын санал, төлөвлөгөө, ажилчдын урамшууллын журам, дотоод журмыг батлуулж, хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулж, гүйцэтгэлийг хангуулах;

8.7.3.ажилтнуудын албан тушаалын тодорхойлолтыг батлах, ажилтныг ажилд томилох, тэдэнтэй хөдөлмөрийн гэрээ байгуулах, хууль тогтоомжийн хүрээнд ажлаас чөлөөлөх;

8.7.4.үйлдвэрийн газрын стратеги, жил бүрийн үйл ажиллагааны болон хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөө, төсөв, санхүүгийн тайлан тэнцэл, ажлын тайланг тогтоосон хугацаанд нь зохих байгууллагад хүргүүлэх;

8.7.5.батлагдсан төсөв, бүтэц, орон тооны хязгаарын хүрээнд ажилтнуудын цалин хөлс, тэтгэмж, хөнгөлөлт, урамшууллын хэмжээг тогтоох, өөрчлөх;

8.7.6.ажилчдыг мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө, зөвлөмж, удирдлагаар хангах;

8.7.7.Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал, Нийслэлийн засаг даргын зөвлөлийн хурлаар шийдвэрлүүлэх асуудлыг хэлэлцүүлэхээр санал оруулах;

8.7.8.хариуцсан үндсэн чиг үүрэгт хамаарах асуудлаар удирдах албан тушаалтан, холбогдох байгууллагад санал гаргах, шийдвэрлүүлэх;

8.7.9.албан үүргээ гүйцэтгэхэд ашиг сонирхлын зөрчил үүсэх, үүсэж болзошгүй нөхцөлд албан үүргээ гүйцэтгэхээс татгалзаж, энэ тухай эрх бүхий албан тушаалтанд мэдэгдэх, хувийн ашиг сонирхлоос ангид, тэгш шударгаар ажиллах нөхцөл бүрдүүлэх;

8.7.10.төр, хувийн хэвшлийн бусад аж ахуйн нэгж, дотоод, гадаад улсын холбогдох байгууллагатай холбогдох хууль тогтоомжид заасан эрх хэмжээний хүрээнд хамтран ажиллах;

8.7.11.үйлдвэрийн газрын эрх, хууль ёсны ашиг сонирхол зөрчигдсөн тохиолдолд шүүх, арбитрын байгууллагад нэхэмжлэл, гомдол гаргах, байгууллагын эрх ашгийг хамгаалах;

8.7.12.хууль тогтоомж болон гэрээгээр олгосон бусад эрх, үүргийг хэрэгжүүлэх.

8.8.Захирал нь Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагч, Нийслэлийн Өмчийн харилцааны газраас олгосон эрх хэмжээний хүрээнд үйлдвэрийн газрын нэрийн өмнөөс итгэмжлэлгүйгээр үйл ажиллагаа явуулна.

8.9.Захирал нь эрх хэмжээнийхээ хүрээнд тушаал гаргана.

8.10.Захирал өөрийн эрх, үүргийг Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчтай зөвшилцөж, итгэмжлэлийн үндсэн дээр холбогдох албан тушаалтанд түр шилжүүлж болно.

Ес.Үйлдвэрийн газрын хяналт

9.1.Үйлдвэрийн газар нь үндсэн болон санхүүгийн үйл ажиллагааг хянах дотоод хяналттай байж болно. Дотоод хяналтын бүтэц, ажиллах журмыг Захирал батална.

9.2.Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу үйлдвэрийн газрын үйл ажиллагаа, санхүүгийн үйл ажиллагаанд хөндлөнгийн аудитын байгууллагын дүгнэлт гаргуулна.

9.3.Орон нутгийн өмчийн эд хөрөнгийн эзэмшилт, ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалт болон санхүүгийн үйл ажиллагаанд Нийслэлийн Өмчийн харилцааны газар хяналт тавьж ажиллана.

9.4.Эд хөрөнгийн хадгалалт, хамгаалалтад бүртгэлээр тавих хяналт, шалгалтыг Ерөнхий нягтлан бодогч хариуцан хэрэгжүүлнэ.

9.5.Үйлдвэрийн газрын хариуцсан чиг үүрэгт хамаарах захиргааны эрх хэмжээний асуудлаар зөвлөмж, чиглэл өгөх, мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг, тусалцаа үзүүлэх, үйл ажиллагааны гүйцэтгэлд хяналт тавих чиг үүргийн удирдлагыг Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газар хэрэгжүүлнэ.

Арав.Үйлдвэрийн газрын санхүү, бүтэц, тайлан

10.1.Үйлдвэрийн газар нь санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль тогтоомж, Олон улсын нягтлан бодох бүртгэлийн стандартын дагуу жил бүр гаргаж, аудитын байгууллагаар дүгнэлт гаргуулна.

10.2.Үйлдвэрийн газрын санхүүгийн тайлангийн үнэн зөвийг Захирал, Ерөнхий нягтлан бодогч нар хариуцна.

10.3.Үйлдвэрийн газрын санхүүгийн жил нь тухайн оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхэлж, мөн оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр дуусгавар болно.

10.4.Үйлдвэрийн газрын санхүүгийн тайланг шалгуулж баталгаажуулах, санхүү, эдийн засгийн үйл ажиллагаанд бүрэн болон хэсэгчилсэн шалгалт хийлгэх зорилгоор гэрээний үндсэн дээр аудиторын байгууллагыг сонгон ажиллуулна.

10.5.Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчтай байгуулсан гэрээний биелэлтийг хагас, бүтэн жилээр гаргаж, Удирдах зөвлөлөөр хэлэлцүүлэн Нийслэлийн Өмчийн харилцааны газарт хүргүүлнэ.

Арван нэг.Үйлдвэрийн газрын санхүүжилт, санхүүгийн болон үйл ажиллагааны тайлан

11.1.Үйлдвэрийн газрын орлого нь дараах санхүүгийн эх үүсвэрээс бүрдэнэ:

11.1.1.захиалагчийн хяналтын орлого;

11.1.2.техник, технологийн хяналтын зөвлөх үйлчилгээний орлого;

11.1.3.хууль тогтоомжоор зөвшөөрөгдсөн бусад орлогийн эх үүсвэр.

11.2.Үйлдвэрийн газрын санхүүгийн тайланд дараах зүйлийг тусгана:

11.2.1.баланс;

11.2.2.үйл ажиллагааны үр дүнгийн тайлан;

11.2.3.мөнгөн гүйлгээний тайлан;

11.2.4.өмчийн өөрчлөлтийн тайлан;

11.2.5.тухайн тайлангийн хугацаанд хийгдсэн их хэмжээний болон сонирхлын зөрчил бүхий хэлцлийн жагсаалт, нэр төрөл, үнийн дүн, удирдлагад олгосон цалин, шагнал, урамшуулал;

11.2.6.нэмэлт тайлбар;

11.2.7.санхүүгийн тайлангийн тодруулга;

11.2.8.бусад.

11.3.Захирал нь Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагч, Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газар болон Нийслэлийн Өмчийн харилцааны газарт тухайн жилийн үйл ажиллагаа, бүтэц зохион байгуулалт, зарцуулсан хөрөнгө санхүү, үр дүнгийн тайлан, илтгэх хуудас хүргүүлэх бөгөөд тайланд дараах зүйлсийг тусгана:

11.3.1.тайлангийн хугацаанд үйлдвэрийн газрын эрхлэн явуулсан үндсэн үйл ажиллагааны талаарх танилцуулга, гарсан өөрчлөлт болон эдгээр үйл ажиллагааны үр дүнгийн байдал, түүний өөрчлөлт;

11.3.2.тайлангийн хугацаанд үйлдвэрийн газрын албан тушаалтан, ажиллагсдад олгосон шагнал, урамшуулал, нийгмийн халамж, удирдлагын зардлын хэмжээ.

11.4.Шаардлагатай бусад мэдээлэл, тайлбар.

Арван хоёр.Үйлдвэрийн газрын бичиг баримтыг хадгалах

12.1.Үйлдвэрийн газар нь дараах бичиг баримтыг хадгална:

12.1.1.үйлдвэрийн газрын дүрэм, дүрэмд орсон нэмэлт өөрчлөлт, үйлдвэрийн газрыг байгуулах тухай холбогдох газрын шийдвэр, тогтоол, улсын бүртгэлийн гэрчилгээ, газар эзэмших гэрчилгээ болон бусад тусгай зөвшөөрөл, гэрчилгээ, сертификатууд;

12.1.2.санхүүгийн болон үйл ажиллагааны тайлангууд, түүнд хийгдсэн аудитын дүгнэлт, зөвлөмжүүд;

12.1.3.анхан шатны болон нягтлан бодох бүртгэлийн баримтууд, түүнд тусгасан эд хөрөнгө болон эд хөрөнгийн эрхийг нотлох бичиг баримтууд;

12.1.4.үйлдвэрлэл, технологи, норм нормативууд, түүнтэй холбогдох дүрэм, журам, зааврууд болон бусад бичиг баримтууд;

12.1.5.хурлын тэмдэглэл, шийдвэр, тушаал, шийдвэрүүд;

12.1.6.бусад ач холбогдол бүхий бичиг баримтууд.

12.2.Дээрх бичиг баримтыг зохих журмын дагуу холбогдох этгээдээс хүлээн авч хадгалах, эрх бүхий этгээдэд танилцуулах, архивд шилжүүлэх зэрэг ажлыг холбогдох ажилтан эрхлэн гүйцэтгэнэ.

Арван гурав.Үйлдвэрийн газрыг өөрчлөн байгуулах, татан буулгах

13.1.Үйлдвэрийн газрыг Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль, Иргэний хууль болон бусад хууль тогтоомжид заасан үндэслэл, журмын дагуу өөрчлөн байгуулж, татан буулгана.

Арван дөрөв.Бусад

14.1.Хуульд нийцүүлэн дүрэмд тусгаснаас бусад асуудлыг хуулиар зохицуулна.

14.2.Үйлдвэрийн газрын энэхүү дүрэм нь Монгол улсын Улсын бүртгэлийн ерөнхий газарт бүртгэгдсэн өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

---oOo---

Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2025 оны дугаар сарын -ны өдрийн
..... дугаар тогтоолын хоёрдугаар хавсралт

БАЛАНСААС БАЛАНСТ ШИЛЖҮҮЛЭХ НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ЖАГСААЛТ

№	Барилга байгууламжийн нэр	Байршил	Ашиглал- тад авсан он	Хэмжих нэгж	Биет хэм- жээ	Нийт үнэ	Хуримтлагд- сан элэгдэл 2024.12.31	Үлдэх өртөг	Шилжүүлэн авах байгууллага
1	Мөнгөн хөрөнгө	Багахангай дүүрэг	-	төг	-	20,590.59	-	-	“Багахангайн үйлдвэрлэл технологийн парк” ХК
2	Авлага	Багахангай дүүрэг	-	төг	-	607,206,808.70	-	-	
3	Бараа материал	Багахангай дүүрэг	-	төг	-	297,702,842.26	-	-	
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн						904,930,241.55			
1	Барилга	Багахангай дүүрэг	1994	мкв		1,246,318,241.68	458,182,237.10	788,136,004.58	“Багахангайн үйлдвэрлэл технологийн парк” ХК
2	Машин тоног төхөөрөмж	Багахангай дүүрэг	-	-	-	1,108,601,403.96	1,108,477,256.40	124,147.56	
3	Тавилга эд хогшил	Багахангай дүүрэг	-	-	-	10,091,546.79	9,775,248.86	316,297.93	
4	Зам гүүрийн байгууламж	Багахангай дүүрэг	-	-	-	607,200.00	421,800.00	185,400.00	
5	Програм хангамж	Багахангай дүүрэг	-	-	-	1,200,000.00	1,200,000.00	-	
6	Газар	Багахангай дүүрэг	-	-	-	30,401,600.00	-	30,401,600.00	
Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн						2,397,219,992.43	1,578,056,542.36	819,163,450.07	
Нийт хөрөнгийн дүн								1,724,093,691.62	

НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ЗӨВЛӨЛИЙН ХУРАЛДААНЫ ТЭМДЭГЛЭЛ

2025 оны 10 сарын 30 өдөр

Дугаар 18

Улаанбаатар хот

НИЙСЛЭЛИЙН ӨМЧИЙН ХАРИЛЦААНЫ ГАЗАРТ

Нийслэлийн Засаг даргын зөвлөлийн 2025 оны 10 дугаар сарын 30-ны өдрийн 18 дугаар хуралдааны тэмдэглэлд:

“4.ХЭЛЭЛЦСЭН нь:

“Багахангайн Мах боловсруулах үйлдвэр” ОНӨААТҮГ-ыг “Туулын хурдны зам” ОНӨААТҮГ болгон өөрчлөн байгуулж, дүрэм батлах, хөрөнгийг балансаас баланст шилжүүлэх тухай НИТХ-ын тогтоолын төсөл

“Багахангайн Мах боловсруулах үйлдвэр” ОНӨААТҮГ-ын үйл ажиллагааг явуулахад ихээхэн хэмжээний хөрөнгө оруулалт, санхүүжилт шаардлагатай, Туулын хурдны зам төслийг барьж байгуулахад төслийн удирдлага, гэрээний удирдлага, эрсдэлийн удирдлага, санхүүгийн удирдлага болон төслийн зураг төсөл, худалдан авалт, барилга угсралтын ажилд захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлэх хэрэгцээ шаардлага үүсэж байгаа тул “Багахангайн Мах боловсруулах үйлдвэр” ОНӨААТҮГ-ыг “Туулын хурдны зам” ОНӨААТҮГ болгон өөрчлөн байгуулж, дүрэм батлах, хөрөнгийг балансаас баланст шилжүүлэх тухай Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоолын төслийг Нийслэлийн Өмчийн харилцааны газрын дарга В.Оюумаа танилцуулав.

ШИЙДВЭРЛЭСЭН нь:

“Зөвлөлийн гишүүдийн саналыг тусган “Багахангайн Мах боловсруулах үйлдвэр” ОНӨААТҮГ-ыг “Туулын хурдны зам” ОНӨААТҮГ болгон өөрчлөн байгуулж, дүрэм батлах, хөрөнгийг балансаас баланст шилжүүлэх тухай тогтоолын төслийг Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд өргөн мэдүүлж, хэлэлцүүлэхийг Нийслэлийн Засаг даргын эдийн засгийн хөгжил, дэд бүтцийн асуудал хариуцсан нэгдүгээр орлогч (Т.Даваадалай)-д үүрэг болгов.” гэжээ.

НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗАР

1725270737

ТАНИЛЦУУЛГА

*“Багахангайн Мах боловсруулах үйлдвэр” ОНӨААТҮГ-ыг
“Туулын хурдны зам” ОНӨААТҮГ болгон өөрчлөн зохион байгуулж,
дүрмийг батлах, хөрөнгийг балансаас баланст шилжүүлэх
тухай тогтоолын төслийн талаар*

Нэг.Тогтоолын төсөл боловсруулах үндэслэл, шаардлага**1.1.Хууль зүйн үндэслэл**

Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1 дэх хэсэгт “Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн эдийн засаг, санхүүгийн үндсийг бүрдүүлэх нь төрийн үүрэг мөн. Төр энэ үүргээ хэрэгжүүлэхдээ засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн дараах эрхийн баталгааг хангана:” гэж, 15.1.1 дэх заалтад “тухайн нутаг дэвсгэрийн эдийн засаг, нийгмийн амьдралын асуудлыг бие дааж шийдвэрлэх;” гэж, 18 дугаар зүйлийн 18.3 дахь хэсэгт “Аймаг, сум, нийслэл, дүүрэг нь хуулиар олгосон чиг үүргээ хэрэгжүүлэх зорилгоор орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд байгуулж болно.” гэж, 35 дугаар зүйлийн 35.1.11 дэх хэсэгт “орон нутгийн өмчийн зүйлсийн өмчлөгчийн эрхийг хэрэгжүүлэх;” гэж, 35.1.12 дахь заалтад “орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд байгуулах, өөрчлөн байгуулах, татан буулгах шийдвэр гаргах, дүрмийг батлах, хувьцаа эзэмшигчийн эрхийг хэрэгжүүлэх;” гэж, 48 дугаар зүйлийн 48.1 дэх хэсэгт “Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал хэлэлцсэн асуудлаар тогтоол гаргах бөгөөд түүнийг тухайн Хурлын хуралдаанд оролцсон төлөөлөгчдийн, баг, хорооны Хурлын хуралдаанд оролцсон иргэдийн олонхын саналаар батална.” гэж тус тус заасан.

Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотын эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.2 дахь хэсэгт “Нийслэл хотын эдийн засгийн чадавхыг бэхжүүлэх, бие даан хөгжих баталгаагаар хангах нь төрийн үүрэг бөгөөд энэ харилцааг Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, энэ хууль, холбогдох бусад хууль тогтоомжоор зохицуулна.” гэж, 15 дугаар зүйлийн 15.1 дэх хэсэгт “Нийслэл нь орон нутгийн өмчийн болон орон нутгийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдтэй байж болно.” гэж тус тус заасан

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 77 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт “Орон нутгийн өмчийг эзэмших, ашиглах, захиран зарцуулах талаар иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал дараах бүрэн эрхтэй:” гэж, 4 дэх заалтад “орон нутгийн өмчийн хуулийн этгээд байгуулах, өөрчлөн байгуулах, татан буулгах шийдвэр гаргаж, гүйцэтгэлд нь хяналт тавих.” гэж, сөн зүйлийн 3 дахь хэсэгт “орон нутгийн өмчийн үндсэн хөрөнгийг хувьчлах ба бусдад шилжүүлэх, шинээр олж авах жагсаалт, төлөвлөгөө, эх үүсвэрийг хэлэлцэж батлах. Хувьчлах орон нутгийн эд хөрөнгийн жагсаалтыг батлахдаа Төрийн өмчийн хороотой зөвшилцөнө;” гэж тус тус заасан.

Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 52 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар баталсан “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын хүрээнд 2021-2030 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа”-ны 9.3 дугаар зорилтын 9.3.33-т “Хот, тосгоныг холбосон хурдны зам барьж байгуулна.” гэж заасан.

Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 23 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар баталсан “Монгол Улсын 2021-2025 оны хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр”-ийн 2.3 дугаар зорилт “Санхүүжилтийн эх үүсвэрийг шийдвэрлэх шаардлагатай төсөл, арга хэмжээний жагсаалт”-ын 84-т “Туул хурдны зам төсөл” гэж, мөн хуулийн 2021 оны 106 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар баталсан “Шинэ сэргэлтийн бодлого”-ыг хэрэгжүүлэх эхний үе шатны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 4.1.5-д “Нийслэл Улаанбаатар хотын дэд төвүүдийг холбосон, олон түвшний огтлолцол бүхий “Шинэ тойрог зам”-ыг барьж байгуулах” гэж тусгасан.

Монгол Улсын Их Хурлын 2023 оны 39 дүгээр тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар баталсан “Монгол Улсын хөгжлийн 2024 оны төлөвлөгөө”-ний 6.1.4.1-д “Шинэ тойрог зам” барих төслийн урд хэсэг, Туулын 35 км авто замын барилга барих” гэж, мөн хуулийн 2024 оны 21 дүгээр тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар баталсан “Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”-ийн 1.1.5.4-т “Олон улсын чанартай 88 км “Шинэ тойрог зам”, Туулын хурдны авто замыг барьж, ачаа тээврийн хөдөлгөөнийг хотын гадуур тойруулна.” гэж заасан.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2022 оны “Улаанбаатар хотын Шинэ тойрог замыг барьж байгуулах тухай” 476 дугаар тогтоолоор Шинэ тойрог зам төслийн бүрэлдэхүүн хэсэг болох Туулын авто зам, гүүрэн байгууламжийг барьж байгуулах ажлыг нийслэлийн Засаг даргад даалгасан.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2025 оны “Авто замын эхлэл, төгсгөлийн болон эргэлтийн цэг, солбицол батлах тухай” 173 дугаар тогтоолоор Туулын хурдны замын эхлэл, төгсгөлийн болон эргэлтийн цэг, солбицлыг баталсан.

Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 24/33 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар баталсан “Нийслэлийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2025 оны төсвийн жилд хэрэгжүүлэх барилга байгууламж, төсөл, арга хэмжээний жагсаалт”-ын 127-д “Туулын хурдны зам”-ын ажил багтсан.

1.2.Практик шаардлага

“Багахангайн Мах боловсруулах үйлдвэр” ОНӨААТҮГ-ын тухайд:

“Багахангайн Мах боловсруулах үйлдвэр” ОНӨААТҮГ нь Монгол Улсын Их Хурлын 1999 оны 29 дүгээр тогтоолоор нийслэлийн өмчид шилжиж ирсэн байна. Тус үйлдвэр нь анх 1994 онд Улаанбаатар хотын иргэдийн хүнсний хэрэгцээг чанар стандартад нийцсэн, эрүүл ахуйн шаардлага хангасан, чанартай мах, махан бүтээгдэхүүнээр хангах зорилготой үүсгэн байгуулагдсан.

Тус үйлдвэр нь жилдээ 20 мянган бог, 20 мянган адуу, 6000 үхэр, 6500 гахай боловсруулах, 4200 тн мах бэлтгэх, 900 тн хиам үйлдвэрлэх хүчин чадалтай байгуулагдсан бөгөөд 2005 оноос хойш мах бэлтгэх, боловсруулах үйлдвэрлэл явуулаагүй бөгөөд одоогоор нэг ч ажилтангүй, цаашид үйлдвэрийн үйл ажиллагааг явуулахад ихээхэн хэмжээний хөрөнгө оруулалт, санхүүжилт шаардлагатай тул үйл ажиллагааны чиглэлийг өөрчлөх зохион байгуулах зайлшгүй шаардлага үүссэн байна.

“Багахангай мах боловсруулах үйлдвэр” нь 2010 онд Улаанбаатар хотын банкнаас үйлдвэрийн газрын барилга байгууламж, тоног төхөөрөмж, зээлийн эх

үүсвэрээр бэлтгэгдэх бүтээгдэхүүн /мах/ зэрэг хөрөнгөө барьцаалан жилийн 7 хувийн хүүтэй, 12 сарын хугацаатай 800,0 сая төгрөгийн зээл авч 369,5 сая төгрөгийг төлж, үлдэгдэл төлбөр 430,5 сая төгрөгийг төлж барагдуулаагүй тул Улаанбаатар хотын банкнаас зээлийн үлдэгдэл, хүүг нэхэмжлэхээр шүүхэд хандсан.

Дүүргийн иргэний хэргийн анхан шатны 4 дүгээр шүүхийн 2014 оны 01 дүгээр сарын 21-ний өдрийн 24/388 дугаар шийдвэрээр Налайх дүүргийн шийдвэр гүйцэтгэх хэсэг 430,0 сая төгрөгийн төлбөрт “Багахангай мах боловсруулах үйлдвэр” НӨҮГ-ын барилга, тоног төхөөрөмж, 2 га газрыг битүүмжилсэн байна.

Нийслэлийн Засаг Даргын 2025 оны 02 дугаар сарын 20-ны өдрийн А/265 дугаар захирамжаар “Багахангайн мах боловсруулах үйлдвэр” ОНӨААТҮГ-ын газрын “Худалдаа хөгжлийн банк”-нд /нэгдсэн гэх/ үүссэн зээлийн өр төлбөрийг барагдуулах шийдвэр гарч тус банкны өр төлбөр дууссан байна.

“Багахангайн Мах боловсруулах үйлдвэр” ОНӨААТҮГ-ын 2024 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар 904,930,241.55 (есөн зуун дөрвөн сая есөн зуун гучин мянга хоёр зуун дөчин нэгэн төгрөг тавин таван мөнгө) төгрөгийн эргэлтийн хөрөнгө, 2,397,219,992.43 (хоёр тэрбум гурван зуун ерэн долоон сая хоёр зуун арван есөн мянга есөн зуун ерэн хоёр мянга дөчин гурван мөнгө) төгрөгийн анхны үнэтэй, 1,578,056,542.36 (нэг тэрбум таван зуун далан найман сая тавин зургаан мянга таван зуун дөчин хоёр төгрөг гучин зургаан мөнгө) төгрөгийн хуримтлагдсан элэгдэлтэй, **819,163,450.07** (Найман зуун арван есөн сая, нэг зуун жаран гурван мянга, дөрвөн зуун тавин төгрөг, долоон мөнгө) төгрөгийн үлдэгдэл өртөгтэй эргэлтийн бус хөрөнгө нийт **1,724,093,691.62** (нэг тэрбум долоон зуун хорин дөрвөн сая ерэн гурван мянга зургаан зуун ерэн нэгэн төгрөг жаран хоёр мөнгө) төгрөгийн хөрөнгө байна.

Барилга байгууламж данснаас бусад дансны хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа дууссан, элэгдлийн зардлаар анхны өртгөө нөхсөн байна.

Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын захирагчийн 2025 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн Б/105 дугаар захирамжаар “Багахангайн Мах боловсруулах үйлдвэр” ОНӨААТҮГ-ын үйл ажиллагааг хариуцан, хяналт тавьж ажиллахыг Нийслэлийн Өмчийн харилцааны газар (В.Оюумаа)-т, тус үйлдвэрийн даргын ажлыг зохих журмын дагуу хүлээлцүүлж, дараагийн дарга шинээр томилогдох хүртэл тус газрын өмч хөрөнгийн бүрэн бүтэн байдлыг хариуцан ажиллахыг Багахангай дүүргийн Засаг дарга (А.Сүхболд)-д тус тус үүрэг болгосон.

“Туулын хурдны зам” ОНӨААТҮГ-ын тухайд:

Улаанбаатар хотын хүн амын тоо 2023 оны байдлаар 1,734,800-д хүрч, Монгол Улсын нийт хүн амын 49.5 хувь нь Улаанбаатар хотод төвлөрч, нягтрал бий болж байна. 2024 оны байдлаар нийслэлд 730 мянган автомашинаар хоногт 1.8 сая зорчилт хөдөлгөөн хийж буй тооцоолол гарсан ба оргил ачааллын үед дундаж хурд 7-13 км/ц, хөдөлгөөний эрчим авто замын нэвтрүүлэх чадварын харьцаа VCR 1.77-2.1, хөдөлгөөний үйлчилгээний түвшин /LOS – F/ байна.

Үүний шалтгаан нь хэд хэдэн хүчин зүйлээс хамааралтай байгаа талаар судалгаа хийгдсэн бөгөөд түүнд голлох нөлөөлөл үзүүлж буй хүчин зүйл нь хотын замын сүлжээний хүртээмж хангалтгүй байдал юм.

Энэ байдлаар хангалттай арга хэмжээ авахгүй бол 2030 онд оргил ачааллын үед дундаж хурд 5-9км/ц, хөдөлгөөний эрчим авто замын нэвтрүүлэх чадварын харьцаа VCR утга нь 2.1- 2.8, хөдөлгөөний үйлчилгээний түвшин /LOS – F/ болж нийт сүлжээний 129 км замын хэсэг өндөр түгжрэлтэй болох урьдчилсан таамаглалыг тооцоо, судалгаагаар гарсан.

Мөн АН-3 чиглэлийн замын 2 зангилааг холбосон хөндлөн чиглэлд саадгүй нэвтрэх бололцоо бүхий хурдны зам өнөөгийн байдлаар хараахан бий болоогүйгээс ихэнх тээврийн хэрэгслүүд Улаанбаатар хотын төвийг дайран өнгөрч байгаа нь түгжрэлийн нэг шалтгаан болж байгаа тул Улаанбаатар хотыг хөндлөн чиглэлд холбосон хурдны замыг зайлшгүй барих хэрэгцээ шаардлага тулгараад байна.

Иймд дээрх хэрэгцээ шаардлагыг үндэслэн Нийслэл Улаанбаатар хотын замын хөдөлгөөний түгжрэлийг бууруулах, гэр хорооллыг орон сууцжуулах тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, Монгол Улсын Засгийн газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн “2025 оныг Нийслэлийн дэд бүтцийн хөгжлийг дэмжих жил” болгон зарлах тухай 229 дүгээр тогтоолын хэрэгжилтийг тус тус хангах арга хэмжээний хүрээнд “Багахангайн Мах боловсруулах үйлдвэр” орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газрыг туулын хурдны зам төслийг хэрэгжүүлэх чиг үүрэг бүхий “Туулын хурдны зам” орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газар болгон өөрчлөн зохион байгуулж, дүрэм батлах, хөрөнгийн балансаас баланст шилжүүлэх тухай тогтоолын төслийг боловсрууллаа.

Хоёр.Тогтоолын төслийн бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

“Багахангайн Мах боловсруулах үйлдвэр” орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газрыг “Туулын хурдны зам” орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газар болгон өөрчлөн зохион байгуулах тухай” Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоолын төсөл нь 4 заалттай бөгөөд 1 дэх заалтад өөрчлөн байгуулагдсан үйлдвэрийн газрын дүрмийг хавсралтаар батлахаар, 2 дахь заалтад өөрчлөн байгуулагдсан “Багахангайн Мах боловсруулах үйлдвэр” ОНӨААТҮГ-ын хөрөнгийг Багахангайн үйлдвэрлэл технологийн парк ХК-д шилжүүлж, хуримтлагдсан өр төлбөрийн асуудлыг шийдвэрлэх талаар, 3 дахь заалтад үйлдвэрийн газрыг өөрчлөн байгуулагдсантай холбоотой авах зарим арга хэмжээний талаар Нийслэлийн Засаг даргад үүрэг болгох талаар, 4 дэх заалтад тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллах талаар тус тус тусгалаа.

Тогтоолын төслийн нэгдүгээр хавсралтаар батлагдах дүрэм нь 14 бүлэгтэй байх бөгөөд дүрэмд тус үйлдвэрийн газрын нийтлэг үндэслэл, оноосон нэр, оршин суугаа хаяг, бэлгэдэл, тэмдэг, үйл ажиллагаанд баримтлах зарчим, үйл ажиллагааны зорилго, чиглэл, үндсэн чиг үүрэг, эд хөрөнгийн эрх, зохион байгуулалтын бүтэц, удирдлагын тогтолцоо, хяналт, санхүү, бүтэц, тайлан, санхүүжилт, санхүүгийн болон үйл ажиллагааны тайлан, бичиг баримтыг хадгалах, өөрчлөн байгуулах, татан буулгах зэрэг бусад асуудлыг хэрхэн шийдвэрлэхийг тусгасан болно.

Хоёрдугаар хавсралтаар “Багахангайн Мах боловсруулах үйлдвэр” орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газрын балансад байгаа 904,930,241.55 (есөн зуун дөрвөн сая есөн зуун гучин мянга хоёр зуун дөчин нэгэн төгрөг тавин таван мөнгө) төгрөгийн эргэлтийн хөрөнгө, 2,397,219,992.43 (хоёр тэрбум гурван зуун ерэн долоон сая хоёр зуун арван есөн мянга есөн зуун ерэн хоёр мянга дөчин гурван мөнгө) төгрөгийн анхны үнэтэй, 1,578,056,542.36 (нэг тэрбум таван зуун далан найман сая тавин зургаан мянга таван зуун дөчин хоёр төгрөг гучин зургаан мөнгө) төгрөгийн хуримтлагдсан элэгдэлтэй, **819,163,450.07** (Найман зуун арван есөн сая нэг зуун жаран гурван мянга, дөрвөн зуун тавин төгрөг долоон мөнгө) төгрөгийн үлдэгдэл өртөгтэй эргэлтийн бус хөрөнгө нийт **1,724,093,691.62** (нэг тэрбум долоон зуун хорин дөрвөн сая ерэн гурван мянга зургаан зуун ерэн нэгэн төгрөг жаран хоёр мөнгө) төгрөгийн хөрөнгийг Багахангайн үйлдвэрлэл технологийн парк ХК-д балансаас баланст шилжүүлэх асуудлыг тусгасан болно.

Гурав.Тогтоолын төсөл батлагдсаны дараа үүсэж болох нийгэм, эдийн засгийн үр дагавар

Туулын хурдны замыг барьж байгуулахад төслийн удирдлага, гэрээний удирдлага, эрсдэлийн удирдлага, санхүүгийн удирдлага болон төслийн зураг төсөл, худалдан авалт, барилга угсралтын ажилд захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлэх ажилчдын орон тоо бий болж, ажлын байрууд шинээр бий болно. Төслийг хэрэгжүүлэхэд олон улсын зөвлөх инженерүүдийн холбооноос гаргасан түлхүүр гардуулах нөхцөлтэй гэрээний удирдлагыг хэрэгжүүлж, ирээдүйд төсөлд үүсэж болох санхүүгийн, хугацааны, чанарын эрсдэлийг бууруулан ажиллах юм. Мөн Туулын хурдны замыг олон улсын жишигт нийцсэн, иргэдийн хэрэгцээ, шаардлагад тулгуурласан, Улаанбаатар хотын түгжрэлийг 13.5%-иар бууруулах боломжуудыг нээнэ.

Туулын хурдны зам төсөл хэрэгжсэнээр нийслэл Улаанбаатар хотын авто замын сүлжээ тэлэгдэж, нийтийн тээврийн хүртээмж нэмэгдсэнээр автотээврийн хэрэгслийн зорчих дундаж хурд 14%-иар нэмэгдэж, гол гудамж замын хөдөлгөөний ачаалал 13.5% буурна гэж техник эдийн засгийн үндэслэлд туссан.

Улаанбаатар хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө - 2040 төлөвлөлтийн дагуу “20 минутын хот” төлөвлөлтийг дэмжих, АН-3 чиглэлийн замын 2 зангилааг холбосон хөндлөн чиглэлд саадгүй нэвтрэх бололцоо бүрдэж Улаанбаатар хотын төвийг дайран өнгөрч байгаа хөдөлгөөний эрчмийг бууруулах юм.

Авто замын түгжрэлээс үүдэх алдагдсан боломжийг бууруулах, үйлчилгээ, худалдааны төвүүдийг хурдны зам дагуу байршуулснаар иргэдийн амьдралын чанарыг сайжруулах, нийгмийн хүртээмжтэй байдлыг нэмэгдүүлэх юм.

Туулын хурдны замын өдрийн дундаж хөдөлгөөний эрчим нь авто замын нэг урсгалд (3 эгнээ) 15,000-23,000 машин/24цаг, авто замын хоёр урсгалд (6 эгнээ) 28,550-47,450 машин/24цаг тээврийн хэрэгсэл зорчих боломжтой. Тээврийн хэрэгслийн тооцоот хурд 80-100 км/ц байна.

Дөрөв.Тогтоолын төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, цаашид холбогдуулан боловсруулах баримт бичгийн санал

“Багахангайн Мах боловсруулах үйлдвэр” ОНӨААТҮГ-ыг “Туулын хурдны зам” ОНӨААТҮГ болгон өөрчлөн зохион байгуулж, дүрэм батлах, хөрөнгийг балансаас баланст шилжүүлэхтэй холбоотой Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоолын төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотын эрх зүйн байдлын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль, холбогдох бусад тогтоол, шийдвэрт нийцэж байгаа бөгөөд тогтоолын төсөл батлагдсантай холбогдуулан, Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын захирагчаас уг орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газрын захирлыг томилно.

Тав.Төслийн үндсэн мэдээлэл

“Туулын хурдны зам” төсөл нь Нийслэлийн Сонгинохайрхан дүүргийн 20, 32-р хороо, Хан-Уул дүүргийн 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 20-р хороо, Баянгол дүүргийн 20-р хороо, Баянзүрх дүүргийн 10, 11, 23, 26-р хорооны нутаг дэвсгэрийг хамарна.

Туулын эргийг дагасан нийт 32 км авто зам, замын байгууламж баригдахаар төлөвлөгдсөн бөгөөд нийт 9877.88 у/м хүчитгэсэн төмөрбетон гүүр, “exit” 2 түвшний огтлолцол нийт 7 байршил, 4 байршилд 190 у/м нүхэн гарц, 3.7 км холбоос зам барихаар төлөвлөгдсөн.

Төслийн техник эдийн засгийн үндэслэлд тусгаснаар төслийн нийт төсөвт өртөг 2,384,013,846,000.00 төгрөг байна. Гүйцэтгэгчийн тендерт ирүүлсэн үнийн санал болон гэрээний дүнгээр 2,345,048,960,547.00 төгрөг байна.

Нийслэлээс хэрэгжүүлж буй хөгжлийн төсөл, хөтөлбөрүүдийн нэг болох Туулын хурдны зам төслийн тендерийг 2025 оны 04 дүгээр сарын 23-ны өдөр зарлаж “Хятадын ХаоЮань групп лимитэд” ХХК шалгарч 08 дугаар сарын 05-ны өдөр талууд хооронд түлхүүр гардуулах нөхцөлтэй ЕРС гэрээг байгуулан төслийн зураг төсөл, талбайн хэмжилт болон бэлтгэл ажлыг гүйцэтгэж байна.

ДАРГА *В. Оюумаа* В.ОЮУМАА

